

بسمه تعالی

عنوان :

دیابت و دندانپزشکی

بخش جراحی

دانشکده دندانپزشکی شیراز

تابستان 91

دیابت: از جمله بیماری‌هایی است که می‌تواند بر روی سلامت دهان و دندان اثر بگذارد. بنابراین افراد مبتلا به دیابت باید چندین برابر دیگران در مراقبت از دندان‌ها و لثه‌های خود کوشا باشند. در افراد دچار بیماری دیابت نسبت به افراد سالم خطر ابتلا به بیماری‌های پریودنتال بیشتر است. بیماری‌های پریودنتال، شامل عفونت‌های لثه و استخوان نگهدارنده دندان می‌شود.

مشکلات مربوط به دیابت در دهان

تغییرات عروقی : یک عارضه بیماری دیابت افزایش ضخامت عروق است که ممکن است افزایش دهنده خطر ابتلا به بیماری لثه باشد. عروق خونی اکسیژن و مواد غذایی را به نسوج بدن از جمله دهان انتقال می‌دهند و مواد زائد را از محیط بافتها دور می‌کنند. با افزایش ضخامت عروق، دیابت موجب کندی جریان تغذیه ای و برداشت مواد زائد می‌شود. اگر این حالت پیش آید، می‌تواند مقاومت نسوج لثه و استخوان را در مقابل عفونت کاهش دهد.

پوسیدگی دندان: شیوع و شدت پوسیدگی‌های دندانی در بیماران مبتلا به دیابت کنترل نشده بالاتر است. اگرچه این طور تصور می‌شود که دیابت بیشتر با درگیری و تخریب نسوج نگهداری کننده دندان ها (پریودنتال) همراه است. اما افزایش میزان پوسیدگی در افراد دیابتی به دلیل خشکی دهان و عدم امکان تمیز سازی بزاق موجب پوسیدگی‌های وسیعتر و شدیدتر می‌شود.

برفک: یک عفونت ایجاد شده توسط قارچ که در دهان

ایجاد می‌شود. چون قارچها در میزان بالای گلوکز رشد می‌کنند. بنابراین شانس ابتلا به برفک در افراد دچار بیماری دیابت بیشتر است.

مصرف سیگار و استفاده از دندانهای مصنوعی به ویژه استفاده مستمر منجر به عفونت قارچی می‌شوند. کنترل خوب دیابت، عدم مصرف سیگار و خارج کردن و تمیز کردن دندانهای مصنوعی از بروز برفک جلوگیری می‌کند.

دهان خشک : پر اداری یکی از عوارض اصلی دیابت به خصوص نوع 1 است که افزایش دفع مایعات از ادرار همراه با تغییرات عروقی ریز در غدد بزاقی سبب کاهش ترشح بزاق و خشکی دهان می‌شود. در این افراد به دلیل خشکی دهان و کاهش بزاق، مخاط نرمال دهان تخریب شده و به سبب کاهش آنزیم های ضد میکروبی و الکترولیت‌های ضروری بزاق و کاهش مواد محافظ و لغزنده کننده مخاط عفونت های باکتریایی - ویروسی و بخصوص قارچی بیشتر به چشم می‌خورد. عارضه دهان خشک منجر به سوزش، زخمهای دهانی، عفونت ها و پوسیدگی در دندان ها می‌شود. وقتی بزاق کافی و مایعات محافظتی طبیعی در دهان وجود ندارد، خشکی دهان به پیشرفت و رشد جرمهایی که سبب پوسیدگی دندان و دیگر عفونت‌های دهانی هستند کمک می‌کند. مصرف داروها یکی از دلایل اصلی ایجاد دهان خشک است. در صورت مصرف دارو باید به دندانپزشک و پزشک خود اطلاع دهید. فرد ممکن است با استفاده از داروهای دیگر و یا کاربرد بزاق مصنوعی، دهان خود را مرطوب کند. بزاق در ترکیب و کیفیت نرمال خود باعث تمیز شدن دهان، رقیق شدن مواد بالقوه سمی، تنظیم اسیدیته، خنثی کردن سموم،

آنزیم باکتریها، تخریب میکروارگانیزم ها و حفظ یکپارچگی بافت های نرم دهان و دندان ها می شود.

محافظت از دندانها: بیماریهای شدید پریودنتال علاوه بر اینکه منجر به از دست رفتن دندانها می شوند همچنین می توانند موجب تغییراتی در شکل استخوان و نسوج لثه شوند. در چنین مواقعی لثه حالت ناهماهنگ پیدا کرده و دندان مصنوعی خوب تطابق پیدا نمی کند. در صورتی که جویدن با دندان مصنوعی دردناک است باید غذاهایی را که جویدن آنها آسانتر باشد انتخاب کرد. البته به شرط تبعیت از رژیم غذایی دیابت. خوردن غذاهای نامناسب کنترل قندخون را دچار مشکل می نماید. شناخت و کنترل بیماران دیابتیک در زمان درمان های دندانپزشکی یک ضرورت است که باعث جلوگیری از بروز حوادث ناخواسته و یا بهبود شرایط بیمار خواهد شد.

تظاهرات دهانی دیابت: نقض در ایمنی و تغییر در

فلور باکتریایی دهان عامل ایجاد بیماری های لثه در افراد دیابتی می باشد. شواهدی نیز وجود دارد که از تاثیر باکتری می حاصل از پریودنتیت بر افزایش مقاومت به انسولین و تخریب سلول های لوزالمعده حکایت دارد.

کنترل بیماران دیابتیک در دندانپزشکی:

به خاطر خطر بالای درگیری بافت های اطراف دندان در بیماران دیابتیک درمان های پیشگیرانه پریودنتال شامل آموزش بهداشت، پیشگیری دوره ای و ارزیابی سلامت، از

موارد لازم در طرح درمان کلی مشکلات دندانهای افراد دیابتیک می باشد. درمان های جراحی انتخابی را باید با احتیاطات لازم انجام داد و این نه تنها به دلیل ملاحظات خاص کاربرد داروهای بی حسی در این افراد، بلکه به خاطر تداخل جراحی با رژیم غذایی بیمار نیز هست. بیماران دیابتیک با کنترل قند مناسب، احتمالاً از نظر خطر بروز عفونت پس از درمان، تفاوتی با افراد معمولی ندارند. می توانید دندان و لثه هایتان را سالم نگه دارید. با کنترل میزان قند خون، مسواک زدن و استفاده روزانه از نخ دندان و رفتن نزد دندانپزشک به طور منظم می توانید از بیماری پریودنتال پیشگیری کنید. اگر بیماری دیابت شما تحت کنترل قرار نگرفته است، احتمال بیشتری دارد که مشکلاتی در دهانتان ایجاد شود. برای سالم نگه داشتن دهانتان اقداماتی به عمل آورید.

اگر مبتلا به دیابت هستید، اقدامات زیر را

انجام دهید:

- 1- قند خون تان را کنترل کنید.
- 2- هر روز مسواک بزنید و از نخ دندان استفاده کنید.
- 3- مرتب نزد دندانپزشک تان بروید. حتماً به دندانپزشک تان اطلاع دهید که مبتلا به دیابت هستید.
- 4- اگر دندان مصنوعی تان درست در جای خود قرار نمی گیرد یا لثه های تان دچار درد شده اند، این موضوع را با دندانپزشک خود در میان بگذارید.
- 5- سیگار را ترک کنید. سیگار کشیدن باعث می شود بیماری لثه وخیم تر شود. پزشک یا دندانپزشکتان میتواند شما را در این مورد یاری دهد.

در صورتی که قند خون به خوبی تحت کنترل نباشد، باید اعمال غیرضروری دندان پزشکی به تعویق افتد ولی عفونتهای حادی مثل آبسه ها ارجح است که درمان شوند.

وقت بگذارید و دهانتان را به طور منظم کنترل کنید تا مشکلی نداشته باشد. برخی مواقع هنگام مسواک زدن و استفاده از نخ دندان افراد متوجه میشوند که لثه هایشان خونریزی می کند. برخی دیگر متوجه خشکی دهان، دردناک بودن، لایه سفید، یا طعم بد دهان می شوند. تمامی این موارد دلایلی هستند که می بایستی نزد دندانپزشکتان بروید. به خاطر داشته باشید که کنترل قند خون به پیشگیری از مشکلات دهان کمک میکند.

منابع:

- 1- Patient teaching reference manual(2002)